

Nieuw Haags Peil van 17 januari 2010

Inderdaad was het vorige week 'stilte voor de storm', zoals toen werd aangegeven. De storm werd niet zozeer het rapport van de Commissie Davids, maar de gebeurtenissen erna: de reactie van Premier Balkenende en de reactie daarop van de PvdA en vervolgens het debat in de Tweede Kamer. Zowel uit de zetelverdeling van dit weekend als het uitgebreide onderzoek dat vrijdag is uitgevoerd laat zien dat het geen goede week voor Premier Balkenende en het CDA is geworden.

Het CDA is deze week 3 zetels kwijtgeraakt en de PvdA 2 zetels gestegen. Omdat de PVV ook 1 zetel steeg, staat deze partij nu met 26 zetels op nummer 1. Het verschil met nummer 5 is nog maar 5 zetels. Groen Links blijft schommelen tussen 13 en 14 zetels. Nu weer terug naar 13. Trots op NL scoort 2 zetels. (Desgevraagd geeft rond een derde van de PVV kiezers aan dat als de PVV niet bij de gemeenteraadsverkiezingen mee doet en Trots op NL wel dat men dan Trots op NL gaat stemmen, hetgeen betekent dat deze partij in de meeste gemeenten waar het mee zal gaan doen een kans heeft om 1 a 2 zetels te halen.)

Landelijke peiling politieke voorkeur

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	Verk. TK 2006	10/1 2010	17/1 2010
CDA	41	27	24
PvdA	33	14	16
SP	25	15	15
VVD	22	23	23
PVV	9	25	26
Groen Links	7	14	13
ChristenUnie	6	6	6
D66	3	21	21
SGP	2	2	2
PvdDieren	2	2	2
Trots op NL		1	2
Totaal	150	150	150
CDA+PVDA+ChristenUnie	80	47	46

Op diverse manieren kan getoond worden dat de reactie van Premier Balkenende op het rapport van de Commissie Davids en de commotie erna slecht bij de kiezers is gevallen en behoorlijk nadelig voor hem is geworden. Dat is terug te lezen uit de tabellen hieronder van het onderzoek dat vrijdag en zaterdag is uitgevoerd toen het stof weer langzaam neerdaalde.

Bij het bekijken van de tabellen is het belangrijk te beseffen dat de politieke voorkeur niet, zoals gebruikelijk, het stemgedrag uit 2006 is, maar de huidige keuze. Dus bij PvdA en CDA is dat nu nog maar ongeveer de helft van degenen die in 2006 die partij hebben gestemd.

Maar 17% van de Nederlanders was het eens met de reactie van Premier Balkenende op de dag van het uitkomen van het rapport. Zelfs bij de huidige CDA-kiezers was maar ongeveer de helft met hem eens. De commotie die daarna ontstond wordt door 67% aan Balkenende toegeschreven.

	Allen	PVV	VVD	CDA	CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
Eens met de reactie van Premier Balkenende op het rapport van de Commissie Davids op 12/1/2010	17%	11%	28%	48%	27%	5%	3%	3%	0%
Terecht dat er daarna veel commotie is geweest over reactie Premier Balkenende	70%	77%	64%	31%	56%	82%	87%	96%	93%
Vice Premier Bos heeft fout gemaakt door in te stemmen met reactie van Premier Balkenende	53%	69%	59%	29%	41%	64%	33%	72%	71%
Schuldig aan de commotie	Allen	PVV	VVD	CDA	CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
Premier Balkenende	67%	73%	61%	29%	42%	81%	88%	92%	91%
Marriet Hamer	22%	28%	37%	26%	33%	27%	6%	5%	8%
Oppositie in de Tweede Kamer	20%	15%	13%	45%	47%	14%	6%	3%	11%
Media	16%	10%	12%	25%	43%	18%	12%	7%	6%
Vice-premier Bos	15%	26%	25%	12%	13%	9%	3%	12%	17%

Het debat kende volgens de kiezers geen winnaar. Ook de leider van de eigen partij werd door de kiezers niet meer dan een derde genoemd. Als verliezer wordt allereerst Balkenende genoemd (behalve door kiezers van CDA en ChristenUnie). Kiezers van PVV en VVD noemen ook de PvdA-politici Bos en Hamer.

Winnaar van het debat in de Tweede Kamer	Allen	PVV	VVD	CDA	CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
Niemand	39%	38%	36%	54%	46%	25%	26%	36%	24%
Alexander Pechtold	12%	12%	12%	1%	4%	36%	10%	8%	14%
Premier Balkenende	9%	6%	12%	25%	14%	6%	2%	1%	1%
Marriet Hamer	8%	4%	3%	3%	12%	6%	35%	8%	10%
Femke Halsema	6%	3%	3%	0%	4%	6%	4%	10%	37%
Mark Rutte	5%	10%	22%	0%	0%	1%	1%	0%	0%
Vice-Premier Bos	4%	8%	2%	1%	1%	2%	9%	4%	3%
Verliezers van het debat in de Tweede Kamer	Allen	PVV	VVD	CDA	CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
Premier Balkenende	51%	64%	53%	15%	23%	62%	62%	72%	77%
Vice-Premier Bos	27%	43%	41%	18%	4%	26%	5%	37%	28%
Marriet Hamer	22%	35%	40%	14%	10%	26%	3%	26%	17%
Alexander Pechtold	10%	15%	13%	23%	8%	4%	11%	1%	1%
Mark Rutte	8%	5%	4%	22%	7%	4%	16%	3%	3%
Femke Halsema	8%	11%	10%	19%	8%	4%	4%	0%	1%
Niemand	14%	8%	11%	20%	40%	12%	19%	9%	4%

- zie verder volgende pagina

Uit een aantal andere vragen blijkt dat het kabinet, maar met name de premier, behoorlijk in waardering is gedaald. Dat was al een min of meer geleidelijk proces, maar dat is aantoonbaar de afgelopen week fors versnelt.

Allereerst vindt 61% dat de premier de laatste maanden teveel fouten heeft gemaakt. Dat geldt voor alle kiezers, behoudens die van CDA en ChristenUnie. Bezien we de ontwikkeling van het vertrouwen in de Minister President dan zien we dat half 2008 die score tot dusverre de laagste was (dus vlak voor het uitbreken van de financiële crisis). Daarna heeft er een vorm van herstel plaatsgevonden. Ten opzichte van de vorige week echter heeft er een forse daling plaatsgevonden, waarbij de Minister President met een score van 4.0 op de laagste score staat die van hem sinds 2002 is vastgesteld.

Ten opzichte van de vorige week zien we dat zijn score bij PvdA, D66, SP en Groen Links gemiddeld meer dan 1 hele punt is gedaald. Bij de kiezers aan de rechterkant is die score gelijk gebleven of iets gestegen. (Ook hierbij moet bedacht worden dat dit de kiezers zijn die NU zeggen bij voorbeeld CDA te stemmen. In de afgelopen week is het CDA 2% van het electoraat kwijtgeraakt).

	Allen	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
Premier Balkenende heeft de laatste maanden teveel fouten gemaakt	61%	81%	63%	10%	29%	70%	77%	89%	76%
Ontwikkeling vertrouwen in de Minister President	Allen	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
jun-07	5,2	4,8	5,6	8,2	7,1	5,0	4,8	3,0	3,9
jan-08	4,7	3,4	5,6	8,0	7,2	4,3	4,9	3,2	3,5
jun-08	4,3	2,3	4,8	7,7	7,4	4,5	4,7	2,5	3,8
jan-09	4,6	2,6	4,7	7,9	6,5	5,1	5,4	2,4	4,4
jun-09	4,7	2,5	4,6	8,2	7,2	3,9	5,1	2,7	3,8
9-jan-10	4,5	2,4	4,1	8,4	7,1	4,0	5,0	2,8	4,1
16-jan-10	4,0	2,2	4,5	7,7	7,2	3,3	3,8	1,8	2,3

Nederland is zeer verdeeld over de wens dat het kabinet de rit afmaakt. De nog resterende CDA kiezers en ChristenUnie kiezers willen dat voor 90%. De nog resterende kiezers van de PvdA willen dat voor 66%. (Van degenen die in 2006 wel PvdA stemden en nu niet meer is dat trouwens nog maar 41%).

Maar op de vraag of men na de volgende verkiezingen Balkenende nogmaals als premier zou willen is Nederland wel heel duidelijk. Nog maar 16% zegt "ja". Zelfs van de nog resterende CDA-kiezers is dat maar 56%. En behoudens de ChristenUnie-kiezers ligt de score voor hem heel laag. Dat is in het verleden absoluut beduidend hoger geweest, ook onder bij voorbeeld kiezers van de VVD.

Drie maanden geleden werd gevraagd wie men als lijsttrekker van het CDA hebben. Toen scoorde Balkenende nog 24%, nu is dat gedaald naar 14%. Verhagen en Eurlings scoren nu hoger dan hij. Alleen bij de resterende kiezers van CDA en ChristenUnie staat Balkenende nog op 1. Maar zijn aantrekkingskracht bij andere kiezers dan de huidige van CDA (nog maar 16% van het electoraat) is laag.

	Allen	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
Hoopt dat het kabinet de rit volmaakt	46%	16%	26%	91%	89%	46%	66%	15%	42%
Hoopt dat Balkenende na de volgende verkiezingen weer premier wordt	16%	4%	11%	56%	48%	6%	8%	1%	0%
Gewenste lijsttrekker CDA bij volgende Tweede Kamerverkiezingen	Allen	PVV	VVD	CDA	Stemt nu				
					CU	D66	PvdA	SP	GrLnks
Verhagen	22%	26%	32%	24%	11%	24%	22%	10%	18%
Eurlings	19%	20%	24%	11%	24%	29%	18%	13%	9%
Balkenende	14%	5%	8%	39%	35%	8%	5%	2%	1%
Van Geel	4%	2%	6%	2%	6%	3%	12%	3%	6%
Ander	18%	20%	15%	11%	11%	16%	18%	28%	24%
Weet niet/geen antwoord	24%	28%	15%	12%	13%	20%	26%	44%	42%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%